

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 21. júna 2012*

„Ôsma smernica o DPH — Úprava vrátenia DPH platiteľom dane, ktorí nemajú sídlo na území štátu —
Lehota na podanie žiadosti o vrátenie — Prekluzívna lehota“

Vo veci C-294/11,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Corte suprema di cassazione (Taliansko) z 3. marca 2011 a doručený Súdnemu dvoru 9. júna 2011, ktorý súvisí s konaním:

Ministero dell'Economia e delle Finanze,

Agenzia delle Entrate

proti

Elsacom NV,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory M. Safjan, sudcovia M. Ilešič a M. Berger (spravodajkyňa),

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Elsacom NV, v zastúpení: S. Petrecca, avvocato,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci G. Galluzzo, avvocato dello Stato,
- grécka vláda, v zastúpení: K. Paraskevopoulou a Z. Chatzipavlou, splnomocnené zástupkyne,
- maďarská vláda, v zastúpení: M. Z. Fehér, K. Szijjártó a Z. Tóth, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: C. Soulay a D. Recchia, splnomocnené zástupkyne,

* Jazyk konania: taliančina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 7 ods. 1 prvého pododseku ôsmej smernice Rady 79/1072/EHS zo 6. decembra 1979 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – Úpravy o vrátení dane z pridanej hodnoty platiteľom dane, ktorí nemajú sídlo na území štátu (Ú. v. ES L 331, s. 11; Mim. vyd. 09/001, s. 79, ďalej len „ôsma smernica o DPH“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Ministero dell’Economia e delle Finanze a Agenzia delle Entrate (ďalej spoločne len „daňová správa“) proti Elsacom NV, spoločnosti so sídlom v Holandsku (ďalej len „Elsacom“) o vrátenie dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), ktorú táto spoločnosť zaplatila v Taliansku v priebehu roka 1999.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Smernica Rady 2008/9/ES z 12. februára 2008, ktorou sa stanovujú podrobné pravidlá pre vrátenie dane z pridanej hodnoty ustanovené v smernici 2006/112/ES zdaniteľným osobám, ktoré nie sú usadené v členskom štáte vrátenia dane, ale ktoré sú usadené v inom členskom štáte (Ú. v. EÚ L 44, s. 23) zrušila a nahradila ôsmu smernicu o DPH. Článok 28 ods. 2 smernice 2008/9 ale spresňuje, že ustanovenia ôsmej smernice o DPH ostávajú uplatniteľné na žiadosti o vrátenie dane podané pred 1. januárom 2010, o čo ide aj v konaní vo veci samej.

- 4 Podľa tretieho odôvodnenia ôsmej smernice o DPH:

„... je potrebné odstrániť rozdiely v platných ustanoveniach členských štátov..., ktoré v niektorých prípadoch narúšajú obchod a voľnú [hospodársku – *neoficiálny preklad*] súťaž“.

- 5 Článok 2 tejto smernice stanovoval:

„Každý členský štát vráti platiteľovi dane, ktorý nemá sídlo na jeho území, ale má sídlo v niektorom inom členskom štáte, v závislosti na podmienkach uvedených nižšie, daň z pridanej hodnoty účtovanú v súvislosti so službami alebo hnutelným majetkom, ktoré mu dodal iný platiteľ dane na území daného štátu alebo účtovanú v súvislosti s dovozom tovarov do krajiny, pokiaľ sa tieto tovary a služby použijú na účel obratov uvedených v článku 17 ods.3 písm. a) a b) smernice 77/388/EHS a na služby poskytnuté podľa článku 1 písm. b).“

- 6 Podľa článku 3 písm. a) tejto smernice:

„Aby mal právo na vrátenie, platiteľ dane uvedený v článku 2, ktorý nedodáva tovary ani služby považované za dodané na území štátu, musí:

- a) podať žiadosť... príslušnému orgánu...“

- 7 Podľa článku 7 ods. 1 prvého pododseku poslednej vety ôsmej smernice o DPH:
„Žiadosti sa musia predložiť príslušnému orgánu... do šiestich mesiacov po skončení kalendárneho roka, v ktorom bola daň splatná.“
- 8 Bod B v prílohe C tejto smernice teda znel:
„Žiadosť sa... predloží do 30. júna roku nasledujúceho po roku, na ktorý sa žiadosť vzťahuje...“
- 9 Článok 15 ods. 1 smernice 2008/9 stanovuje:
„Žiadosť o vrátenie dane sa podáva... najneskôr do 30. septembra kalendárneho roka, ktorý nasleduje po období vrátenia dane....“
- 10 Článok 1 smernice Rady 2010/66/EÚ zo 14. októbra 2010, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2008/9/ES (Ú. v. EÚ L 275, s. 1), stanovuje:
„V článku 15 ods. 1 smernice 2008/9/ES sa dopĺňa tento pododsek:
„Žiadosti o vrátenie dane týkajúce sa období vrátenia v roku 2009 sa podávajú členskému štátu usadenia najneskôr do 31. marca 2011.““

Talianske právo

- 11 Článok 16 dekrétu prezidenta Talianskej republiky č. 793 z 30. decembra 1981 (GURI č. 358 z 31. decembra 1981), vydaného výslovne na účel zosúladiť právnu úpravu o DPH s právom Únie, doplnil do dekrétu prezidenta Talianskej republiky o zavedení a právnej úprave dane z pridanej hodnoty (Decreto del presidente della Repubblica n. 633, istituzione e disciplina dell'imposta sul valore aggiunto) z 26. októbra 1972 (riadna príloha GURI č. 292 z 11. novembra 1972) článok 38b, ktorý ukladá ministrom financií po dohode s ministrom štátnej pokladnice vyhláškou ustanoviť spôsoby a lehoty na podanie žiadostí o vrátenie dane.
- 12 Vyhláška ministra financií č. 2672 o pravidlách vykonávania ustanovení uvedených v článku 38b DPR č. 633/72, v znení zmien a doplnení, o pravidlách vykonávania vrátenia DPH platiteľom dane, ktorí nemajú sídlo na území štátu (Decreto del Ministero delle Finanze n. 2672, norme di attuazione delle disposizioni di cui all'art. 38 ter del [DPR n° 633/72], e successive modificazioni, concernente le modalità di esecuzione dei rimborsi dell'imposta sul valore aggiunto a soggetti non residenti) z 20. mája 1982 (GURI č. 146 z 29. mája 1982) vo svojom článku 1 druhom odseku stanovuje, že vrátenie dane sa vykoná „na základe žiadosti dotknutých subjektov podaných najneskôr do 30. júna kalendárneho roku“, ktorý nasleduje po roku, ktorého sa žiadosť týka.

Skutkové okolnosti sporu vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 13 Daňová správa zamietla vrátenie DPH, ktorú Elsacom zaplatila na základe faktúr prijatých od zmluvných partnerov v Taliansku v priebehu roka 1999. Príslušná žiadosť o vrátenie dane bola podaná 27. júla 2000. Daňová správa odôvodnila svoje zamietnutie oneskoreným podaním žiadosti, ktorá mala byť podľa článku 1 druhého odseku uvedenej vyhlášky ministra financií č. 2672 z 20. mája 1982 podaná najneskôr do 30. júna 2000.

- 14 Commissione tributaria provinciale di Roma vyhovelá odvolaniu, ktoré podala Elsacom proti rozhodnutiu daňovej správy, pričom považovala lehotu šiestich mesiacov nasledujúcich po roku, na ktorý sa daň vzťahuje, stanovenú v článku 7 ods. 1 prvom pododseku poslednej vete ôsmej smernice o DPH za jednoducho poriadkovú, a teda nie za prekluzívnu.
- 15 Daňová správa podala proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na Commissione tributaria del Lazio, tá potvrdila rozhodnutie Commissione tributaria provinciale di Roma.
- 16 Daňová správa podala kasačný opravný prostriedok proti rozsudku odvolacieho súdu a tvrdila, že uvedená lehota má naozaj prekluzívnu povahu.
- 17 Za týchto okolností Corte suprema di cassazione rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Má lehota šiestich mesiacov po skončení kalendárneho roka, v ktorom bola daň splatná, na podanie žiadosti o vrátenie dane z pridanej hodnoty platiteľom dane, ktorí nemajú sídlo na území štátu, stanovená [v] článku 7 ods. 1 prvom pododseku poslednej vete ôsmej smernice [o DPH], prekluzívnu povahu, t. j. hrozí pri jej nedodržaní zánik práva na vrátenie?“

O prejudiciálnej otázke

O prípustnosti

- 18 Predovšetkým je potrebné preskúmať námietku spoločnosti Elsacom, podľa ktorej by mal byť návrh na prejudiciálne konanie neprípustný, pretože ustanovenia, ktoré treba vykladať a uplatňovať pri rozhodovaní o spore vo veci samej, nepatria do práva Únie, ale do vnútroštátneho práva.
- 19 V tejto súvislosti treba na jednej strane pripomenúť, že Súdny dvor hoci nie je príslušný na výklad vnútroštátnych opatrení, má ale právomoc v rámci prejudiciálneho konania poskytnúť vnútroštátnemu súdu všetky relevantné informácie o výklade práva Únie, ktoré mu pomôžu posúdiť zlučiteľnosť tohto vnútroštátneho opatrenia s právom Únie na účely rozhodnutia sporu, ktorý prejednáva (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. februára 2010, Pontina Ambiente, C-172/08, Zb. s. I-1175, bod 27 a tam citovanú judikatúru).
- 20 Na druhej strane prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorý sa vecou zaoberá a ktorý musí prevziať zodpovednosť za rozhodnutie sporu, aby s prihliadnutím na osobitosti prípadu posúdil potrebu rozhodnutia o prejudiciálnej otázke pre vydanie svojho rozhodnutia, ako aj význam otázok položených Súdnemu dvoru. Preto, pokiaľ sa otázky, ktoré boli predložené Súdnemu dvoru, týkajú výkladu práva Únie, tento súd je v zásade povinný prijať rozhodnutie (pozri rozsudok zo 16. februára 2012, Eon Aset Menidjunt, C-118/11, bod 76 a tam citovanú judikatúru). Na otázky položené vnútroštátnym súdom teda platí domnienka relevantnosti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. októbra 2010, Rosenblatt, C-45/09, Zb. s. I-9391, bod 33).
- 21 Domnienka relevantnosti prejudiciálnych otázok položených vnútroštátnymi súdmi môže byť vyvrátená len vo výnimočných prípadoch, najmä keď je zjavné, že požadovaný výklad ustanovení práva Únie uvedených v týchto otázkach nemá žiadnu súvislosť s predmetom konania vo veci samej (pozri rozsudok zo 17. februára 2011, Weryński, C-283/09, Zb. s. I-601, bod 34 a tam citovanú judikatúru).
- 22 V prejednáwanej veci sa ale otázka, ktorú položil vnútroštátny súd, týka výkladu práva Únie, konkrétne článku 7 ods. 1 prvého pododseku ôsmej smernice o DPH, a nie je zjavné, že by požadovaný výklad nemal žiadny súvis s predmetom sporu. Preto je táto otázka prípustná.

O veci samej

- 23 Pokiaľ ide o vecnú stránku, vnútroštátny súd sa v podstate pýta, či má šesťmesačná lehota uvedená v článku 7 ods. 1 prvom pododseku poslednej vete ôsmej smernice o DPH prekluzívnu povahu.
- 24 V tejto súvislosti treba predovšetkým poznamenať, že už zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že lehota uvedená vo vyššie spomenutom článku má prekluzívnu povahu.
- 25 Je síce pravda, že niektoré jazykové verzie tohto ustanovenia – najmä španielská („dentro“) a anglická („within“) verzia – by mohli vzbudzovať pochybnosti, pokiaľ ide o povahu tejto lehoty, príloha C bod B ôsmej smernice o DPH v uvedených jazykových verziách jasne uvádza, že sporná lehota nemá len poriadkovú povahu.
- 26 Tento výklad potvrdzujú aj ostatné jazykové verzie článku 7 ods. 1 prvého pododseku poslednej vety ôsmej smernice o DPH. Tak napríklad vo francúzskej verzii tento článok výslovne uvádza, že žiadosť o vrátenie dane musí byť podaná „najneskôr“ do šiestich mesiacov po skončení kalendárneho roku, v ktorom bola daň splatná. Toto spresnenie jasne naznačuje, že žiadosť nemôže byť platne podaná po tomto dátume (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. júla 2010, Grécko/Komisia, C-54/09 P, Zb. s. I-7537, bod 46). Tak je to aj v prípade verzií nemeckej („spätestens“) a holandskej („uiterlijk“). Rovnako aj príloha C bod B tejto smernice obsahuje v každom prípade vo svojej nemeckej, francúzskej a holandskej verzii analogickú poznámku, ktorá potvrdzuje tento výklad.
- 27 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry sa má ten istý text predpisov Európskej únie v rozličných jazykových verziách vykladať jednotne, a teda v prípade rozdielov medzi týmito jazykovými verziami sa má dotknuté ustanovenie vykladať v kontexte celkovej systematiky a účelu právnej úpravy, ktorej je súčasťou (pozri najmä rozsudok z 29. apríla 2010, M a i., C-340/08, Zb. s. I-3913, bod 44 a tam citovanú judikatúru).
- 28 Ďalej pokiaľ ide o účel predmetnej právnej úpravy, je potrebné pripomenúť, že cieľom ôsmej smernice o DPH je podľa tretieho odôvodnenia „odstrániť rozdiely v platných ustanoveniach členských štátov..., ktoré v niektorých prípadoch narúšajú obchod a voľnú [hospodársku – *neoficiálny preklad*] súťaž“.
- 29 Takže možnosť podať žiadosť o vrátenie nadmerného odpočtu DPH bez akéhokoľvek časového obmedzenia by bola v rozpore so zásadou právnej istoty, ktorá vyžaduje, aby daňová situácia platiteľa dane vzhľadom na jeho práva a povinnosti vo vzťahu k daňovej správe nemohla byť donekonečna spochybniteľná (pozri rozsudok z 21. januára 2010, Alstom Power Hydro, C-472/08, Zb. s. I-623, bod 16 a tam citovanú judikatúru).
- 30 Stanovenie poriadkovej lehoty, teda lehoty bez hrozby premlčania, na podanie žiadosti o vrátenie DPH podľa článku 2 v spojení s článkom 3 ôsmej smernice o DPH je v rozpore či už s cieľom zosúladenia, ktoré sleduje ôsma smernica o DPH, alebo prípadne s judikatúrou spomenutou v predchádzajúcom bode.
- 31 Na jednej strane, ak by sa mala vykladať šesťmesačná lehota uvedená v článku 7 ods. 1 prvom pododseku poslednej vete ôsmej smernice o DPH ako poriadková, znamenalo by to, že členské štáty by mohli uplatňovať svoje vlastné právne predpisy v oblasti premlčania práv, ktoré by boli prípadne aj záväznejšie, takže v takomto prípade by v konečnom dôsledku lehoty vyplývajúce z týchto vnútroštátnych právnych predpisov stanovovali obdobie, v ktorom by platitelia dane mohli podávať žiadosti o vrátenie DPH. Keďže lehoty v oblasti premlčania práv nie sú v Európskej únii zosúladené, môžu sa líšiť od jedného členského štátu k druhému. Takýto výklad by teda bol v rozpore s cieľom ôsmej smernice o DPH „odstrániť rozdiely v platných ustanoveniach členských štátov..., ktoré v niektorých prípadoch narúšajú obchod a voľnú [hospodársku – *neoficiálny preklad*] súťaž“.

- 32 Na druhej strane, ak by článok 7 ods. 1 prvý pododsek ôsmej smernice o DPH stanovoval len poriadkovú lehotu a členské štáty by sa pred uplatnením svojich záväznejších vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti premlčania odvolávali len na lehotu stanovenú v tomto článku, možnosť platne podať žiadosť o vrátenie DPH by nebola vôbec obmedzená v čase. Takýto stav, ak by sa preniesol na prípady vrátenia dane podľa ôsmej smernice o DPH, by bol nezlučiteľný s judikatúrou uvedenou v bode 29 tohto rozsudku.
- 33 Navyše treba uviesť, že členské štáty prijatím článku 15 ods. 1 prvej vety smernice 2008/9 predĺžili spornú lehotu o tri mesiace. Ako aj v podstate tvrdí Európska komisia, možno z toho vyvodiť, že aj samotné členské štáty vychádzali z princípu, že sporná lehota mala prekluzívnu povahu, predĺženie tejto lehoty bolo vo všeobecnosti potrebné len preto, že jej uplynutie by spôsobilo zánik práva, ktoré by sa mohlo uplatniť predtým, ako lehota dospela k svojmu koncu. Rovnaký záver možno vyvodiť *a fortiori* zo skutočnosti, že článok 1 smernice 2010/66 znovu mimoriadne a len pre žiadosti o vrátenie dane, ktoré sa týkajú roku 2009, predĺžil lehotu na ich podanie do 31. marca 2011 s cieľom odstrániť technické problémy, ktoré vznikli v priebehu roka 2010, keď príslušné orgány preberali žiadosti o vrátenie dane týkajúce sa roku 2009.
- 34 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na položenú otázku odpovedať, že šesťmesačná lehota na podanie žiadosti o vrátenie DPH stanovená v článku 7 ods. 1 prvom pododseku poslednej vety ôsmej smernice o DPH má prekluzívnu povahu.

O trovách

- 35 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Šesťmesačná lehota na podanie žiadosti o vrátenie dane z pridanej hodnoty stanovená v článku 7 ods. 1 prvom pododseku poslednej vety ôsmej smernice Rady 79/1072/EHS zo 6. decembra 1979 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – Úpravy o vrátení dane z pridanej hodnoty platiteľom dane, ktorí nemajú sídlo na území štátu, má prekluzívnu povahu.

Podpisy